

ihalede iş kalemlerinde belirtilen çelik boru fiyatlarının hammaddeleri nedeniyle döviz kuruna endeksli olduğu ve yaşanan ekonomik değişiklikler nedeniyle fiyatlarının kısa vadede değişebildiği, ihale tarihinde döviz kuru 6,77 TL iken aşırı düşük teklif açıklaması sunulduğu tarihte 7,26 TL ve ihale komisyonu kararının tebliğ edildiği tarihte 7,53 TL olduğu, süreç içinde döviz kurunun %11'lik bir artış gösterdiği, bu sebeple ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından

yaklaşık maliyetten %30 oranında daha düşük verilen teklifin nasıl açıklandığının ve gerçekçi olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiği hk

ihalede iş kalemlerinde belirtilen çelik boru fiyatlarının hammaddeleri nedeniyle döviz kuruna endeksli olduğu ve yaşanan ekonomik değişiklikler nedeniyle fiyatlarının kısa vadede değişebildiği, ihale tarihinde döviz kuru 6,77 TL iken aşırı düşük teklif açıklaması sunulduğu tarihte 7,26 TL ve ihale komisyonu kararının tebliğ edildiği tarihte 7,53 TL olduğu, süreç içinde döviz kurunun %11'lik bir artış gösterdiği, bu sebeple ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından yaklaşık maliyetten %30 oranında daha düşük verilen teklifin nasıl açıklandığının ve gerçekçi olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiği hk

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı düşük teklifler" başlıklı 38'inci maddesinde "İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin

ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir. ..." hükmü,

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Sınır değer ve aşırı düşük teklifler" başlıklı 60'ıncı maddesinde "(1) İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yöntemle göre sınır değeri hesaplar.

(2) Aşırı düşük teklif tespit ve değerlendirme işlemlerine ilişkin olarak, ihale ilanı ve dokümanında belirtilmek kaydıyla, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralardaki koşullar çerçevesinde aşağıdaki seçeneklerden bir tanesi kullanılır.

a) Sınır değerinin altında olan teklifler ihale komisyonunca aşırı düşük teklif olarak tespit edilir ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili ayrıntılar yazılı olarak istenir. İhale komisyonu;

1) Yapım yönteminin ekonomik olması,

2) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

3) Teklif edilen işin özgünlüğü gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları

yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45'inci maddesinde “...45.1.2. Sınır değerinin altındaki teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin % 80'lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklilere beş (5) iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir. Yazıda ayrıca, ihale konusu işe özgü alanlara (malzeme ocağı vb.) ilişkin olan ve açıklama istenecek girdi niteliğinde bulunan nakliyelere dair yaklaşık maliyet hesabında esas alınan mesafeler belirtilir.

45.1.2.1. İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” kullanılarak yaklaşık maliyetin % 80'lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.

Sıralı listeye göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.

45.1.2.2. İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine göre oluşturulan “sıralı analiz girdileri listesi” kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz

toplamının %3'üne eşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.

Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının %15'ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15'lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir.

Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3'ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oranı %3'ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.

Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.

45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

...

45.1.3. İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenilmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük

olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

...

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.

...

45.1.4. İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği

... (Ek-Y.2)'de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.

45.1.5. İsteklilerin iş kalemleri/iş grupları için kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış cari yıl birim fiyatları veya bu fiyatlardan daha yüksek fiyatları teklif etmeleri ve söz konusu iş kalemleri/grupları için; hangi kamu kurum ve kuruluşunun birim fiyatını kullandıklarını, birim fiyat poz numarasını da yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları durumunda analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda; isteklilerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış "kar ve genel gider içermeyen birim fiyatların" üzerine, kendi belirledikleri "kar ve genel gideri" ilave ederek birim fiyatlarını oluşturmaları durumunda da; hangi kamu kurum ve kuruluşunun "kar ve genel gider hariç birim fiyatını" kullandıklarını ve kendi belirledikleri "kar ve genel gider" tutarını yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları halinde de, söz konusu iş kalemleri/iş grupları için analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda isteklilerin analiz düzenlemeleri zorunlu olmayan söz konusu iş kalemleri/grupları için 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına da gerek bulunmamaktadır.

...

45.1.6. Analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış

rayiçleri kullanan ve söz konusu rayiçleri poz numaralarını da belirtmek suretiyle liste halinde sunan isteklilerin, söz konusu rayiçlere ilişkin olarak 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.

...

45.1.9. İş kalemleri/gruplarına ait analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde yer alan işçilik fiyatları ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olamaz.

45.1.10. İhale komisyonu, sınır değer altındaki tekliflerin önemli bileşenlerini;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda istekliler tarafından yapılan yazılı açıklamaları da dikkate almak suretiyle değerlendirir ve ihaleyi sonuçlandırır.

45.1.11. Yapım yönteminin ekonomik olması hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; kullanılan yapım yöntemi ve teknolojisinin sağlayacağı maliyet avantajının açıklanması gereklidir.

45.1.12. Seçilen teknik çözümler, yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar veya yapım işinin özgünlüğü hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; belirtilen çözüm, avantajlı koşul ve özgünlük sayesinde elde edilen maliyet avantajı açıklanmalıdır.

45.1.13. Teklifi aşırı düşük bulunan isteklilerin, tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili olarak 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca

yapacakları açıklamada, sorgulamaya konu iş kalemlerine/gruplarına ilişkin analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri sunmaları gerekmektedir.

İsteklilerin analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler;

- a. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri,
- b. Çimento ve demir ürünleri için ilan edilmiş üretici fiyat tarifeleri,
- c. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilmiş fiyat tarifeleri veya bunlardan alınmış fiyat teklifleri,
- ç. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mal veya hizmetlere ilişkin ilan edilen asgari fiyatlar,
- d. Ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin maliyet/satış tutarı tespit tutanakları,
- e. Stoğunda bulunan mallara ilişkin stok tespit tutanakları,
- f. İdarece istenmesi durumunda yardımcı analizler v.b. dir.

İstekliler tekliflerine ilişkin olarak yukarıda sayılan belgelerden kendileri için uygun olanları açıklamaları kapsamında sunacaklardır.

Yukarıda sayılan bilgi ve belgelerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığının anlaşıldığı durumlarda, istekliler tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili mevzuatına göre son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir...

45.1.13.1. Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli

olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı (Ek-0.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-0.6) düzenlenecektir. Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, meslek mensubu tarafından muhafaza edilecek ve fiyat teklifinin ekinde idareye verilmeyecektir. Ancak idare veya Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde bu tutanaklar meslek mensubundan istenebilecektir.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak

imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

...

45.1.13.3. İsteklinin teklifine konu çimento veya demir ürünlerine ilişkin açıklamalarında çimento veya demir ürünleri üreticisinin ilan edilmiş fiyat tarifelerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir.

45.1.13.4. İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilen fiyat tarifelerinde belirtilen fiyatları kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir. (Örnek: Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmeler tarafından satılan ürünlere ilişkin ilan edilmiş fiyatlar vb.)

45.1.13.4.1. İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin fiyat tekliflerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) düzenlenmiş fiyat teklifini sunması yeterlidir. (Örnek: Karayolları Genel Müdürlüğü, İl Özel İdareleri, Belediyeler vb.nin sattıkları kum, çakıl, kırmataş vb. mallara ilişkin verdikleri fiyat teklifleri.)

45.1.13.5 İstekli tarafından açıklaması yapılacak girdinin

fiyatı, kamu kurum ve kuruluşlarınca ilan edilen ilgili mala ilişkin asgari fiyatlara uygun olması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan asgari fiyatın belgelendirilmesi suretiyle açıklama yapılması yeterlidir.

45.1.13.6. Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ait fiyatların kullanılması durumunda, istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu olan mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı (EK.0.7) ile açıklama yapılabilir.

Maliyetler dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması ve isteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az yarısı kadar alım yapmış olması gerekir.

Satışlar dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması ve malın ticaretinin isteklinin faaliyet alanında olması gerekir.

İsteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelere açıklama konusu mala ilişkin satış yapmış ve satılan malın idarece kabul edilmiş olması durumunda, maliyet/satış tutarı tespit tutanağı sunmasına gerek bulunmayıp, sadece söz konusu satışa ilişkin fatura örnekleri veya bu örneklerin noter, YMM, SMMM ya da vergi dairesince onaylı suretleri ile de belgelendirme yapılabilecektir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında

meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

45.1.13.7. İstekliler tarafından yapılan açıklamada; malın ihale tarihi itibarıyla stoklarda bulunduğu belirtilmesi durumunda, stokta bulunan mala ilişkin "stok tespit tutanağı"nın (Ek-0.8) sunulması zorunludur. Stok tespit tutanağında ilgili malın ağırlıklı ortalama birim maliyeti gösterilecektir. İsteklilerce teklif edilen tutara ilişkin birim fiyatlar, stok tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olamaz. Ayrıca stoklarda olduğu belirtilen söz konusu malın miktarının, ihale konusu işte kullanılacağı belirtilen miktardan az olması halinde eksik kalan miktar için bu Tebliğdeki diğer açıklama yöntemlerine uygun olarak açıklama yapılması gereklidir.

...

45.1.13.9. İstekliler tarafından aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamındaki mallara ilişkin olarak stok tespit tutanağı veya üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi yerine sadece alış faturası ile açıklamada bulunulması geçerli bir açıklama olarak kabul edilmeyecektir.

45.1.13.10. Meslek mensubu; üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanın ve emsal bedel beyanı ile Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Meslek mensubu ibaresinden Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler anlaşılır.

45.1.13.11. Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyanname dönemine ilişkin olarak düzenlenmesi zorunludur. Son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminin tespitinde; 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerine göre pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde ilk yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih, diğer ihale

usulleri ile yapılan ihalelerde ise ihale tarihi esas alınır.

...

45.1.13.14. İstekliler tarafından akaryakıt girdisine ilişkin olarak EPDK tarafından il bazında günlük yayımlanan akaryakıt fiyatlarının % 90'ının altında sunulan açıklamalar geçerli kabul edilmeyecektir. Motorin veya benzine yönelik olarak öngörülen tutarın TL/lt cinsinden hesaplanmasında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun ilgili düzenlemeleri dikkate alınacaktır. ..." açıklamaları bulunmaktadır.

İhaleye ait İdari Şartname'nin "Sınır değer" başlıklı 33'üncü maddesinde "33.1. İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yöntemle göre sınır değeri hesaplar.

33.2. Teklifi sınır değerinin altında kalan isteklilerden Kanununun 38 inci maddesine göre açıklama istenecektir. Bu kapsamda; ihale komisyonu sınır değerinin altında kalan teklifleri aşırı düşük teklif olarak tespit eder ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen işin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifi reddedilir. İhale komisyonunca reddedilmeyen teklifler, geçerli teklif olarak belirlenir. İhale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin

sınır değerin altında olması durumunda kesin teminat 40.2 maddesinde yer alan hüküm uyarınca hesaplanan tutar üzerinden alınır.” düzenlemesi yer almaktadır.

İhale dokümanında yer alan düzenlemelerden, Őikyet konusu ihaleye ilişkin işin Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Destek Hizmetleri Dairesi BaŐkanlıęı Satınalma Őube Müdürlüğü tarafından açık ihale usulüyle ve birim fiyat teklif alınmak suretiyle 10.06.2020 tarihinde gerçekleŐtirilen “Hanımıniftliği ve Orduzu Mahalleleri İçmesuyu Hattı Yapım İÇi” olduğu, söz konusu ihaleye 19 isteklinin katıldığı, yaklaşık maliyeti 21.981.281,25 TL olan ihalede İdari Şartname'nin 33'üncü maddesinde yer alan düzenleme doğrultusunda ihale komisyonu tarafından sınır değerin 15.721.547,96 TL olarak hesaplandığı, bu doğrultuda 8 isteklinin teklifinin aşırı düşük teklif olarak belirlendiği,

Ardından, 21.07.2020 tarihinde EKAP zerinden “AŞırı düşük teklif açıklama talebi” konu yazı ile söz konusu isteklilerden aşırı düşük teklif açıklaması talep edildiği, ancak daha sonra 28.07.2020 tarihinde aynı Őekilde gönderilen yazıda “21.07.2020 tarihli aşırı düşük sorgu talebimiz görülen lüzum üzerine revize edilecektir. Yeni aşırı düşük savunma belgeleri 29.07.2020 tarihinde tarafınıza EKAP üzerinden iletilecek olup... ” ifadelerine yer verildiği, 29.07.2020 tarihinde gönderilen yazıda ise “21.07.2020 tarihli aşırı düşük sorgu talebimiz görülen lüzum üzerine revize edilmiŐtir. DŐklęe neden olan maliyet bileşenleri ile ilgili açıklamalarınızı belgelerinizle birlikte 07.08.2020 tarihine kadar idaremize ulaŐtırmanız gerekmektedir. ...” ifadelerine yer verildiği ve 29.07.2020 tarihinde aşırı düşük teklif açıklama talebi istenildiği, ardından 04.08.2020 tarihinde gönderilen bir baŐka yazıda ise iki iş kaleminde bir düzeltme daha yapıldığı ve bu Őekilde söz konusu 8 istekliden aşırı düşük

teklif açıklamalarının sunulmasının istenildiği, 07.08.2020 tarihinde isteklilerden yalnızca Eren Yol İnşaat Nakliye Yakıt Gıda Dayanımlı Tüketim Malları Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi – Bursab İnşaat Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi İş Ortaklığı tarafından aşırı düşük teklif açıklaması sunulduğu ve yapılan açıklamaların idarece uygun bulunması sonucunda 18.09.2020 tarihinde onaylanan ihale komisyonu kararı ile ihalenin anılan istekli üzerinde bırakıldığı, başvuru sahibi Özyıldızlar İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti. – Niyazi Biçer İş Ortaklığının ise ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak belirlendiği görülmüştür.

İdarece 29.07.2020 ve 04.08.2020 tarihlerinde gönderilen “Aşırı düşük teklif açıklama talebi” konulu yazılar ile aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden açıklama talep edildiği, 29.07.2020 tarihinde gönderilen sorgulama yazısı ekinde, idarece aşırı düşük teklif açıklaması istenilen iş kalemlerinin Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45'inci maddesi çerçevesinde, Hİ-01, Hİ-02, Hİ-03, Hİ-07, Hİ-15 ve Hİ-16 poz numaralı iş kalemleri olmak üzere 6 iş kalemi olarak belirlendiği, söz konusu açıklama istenilen 6 adet iş kalemi için yazı ekinde her bir iş kalemini oluşturan analiz girdilerinin cins ve miktarların bulunduğu analiz formatlarına, açıklama istenilen ve istenmeyen analiz girdilerine yer verildiği görülmüştür.

İdarece aşırı düşük teklif açıklaması istenilen iş kalemleri aşağıdaki gibidir:

– Hİ.01 poz numaralı “Ø 110 mm. 0 PVC (Yumuşak Esnek PVC) Boru PN 10 ile İçmesuyu Boru Hattı Yapımı Tüm Nakliye Ek Parça Dâhil Stabilize Dolgulu”

- Hİ.02 poz numaralı “Ø 160 mm. 0 PVC (Yumuşak Esnek PVC) Boru PN 10 ile İçmesuyu Boru Hattı Yapımı Tüm Nakliye Ek Parça Dâhil Stabilize Dolgulu”
- Hİ.03 poz numaralı “Ø 200 mm. 0 PVC (Yumuşak Esnek PVC) Boru PN 10 ile İçmesuyu Boru Hattı Yapımı Tüm Nakliye Ek Parça Dahil Stabilize Dolgulu”
- Hİ.07 poz numaralı “Ø500 mm. Çelik Boru ile İçmesuyu Boru Hattı Yapımı Tüm Nakliye Dâhil Stabilize Dolgulu”
- Hİ.15 poz numaralı “Sıcak Soğuk Karışım Kaplamalı Yollarda Asfalt Yaması Yapılması (İşçilik, Sıcak Karışım Malz. Yapıştırıcı, Bitüm, Distrübütür Dâhil)”
- Hİ.16 poz numaralı “Ø110-250 mm. PVC Borudan Her Mesafede İçmesuyu Abone Bağlantısı Yapılması (Mevcut Ev Bağlantısı Yapılması Eski Hattın Körlenmesi)”

Yukarıda yer verilen mevzuat hüküm ve açıklamalarından, isteklilerden tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenilmesi durumunda, açıklamalarında sunacakları analizlerin, idarece verilen analiz formatına uygun olması gerektiği, ayrıca aşırı düşük teklif açıklaması sunulacak hususların ise yalnızca idarece gönderilen aşırı düşük teklif sorgulama yazısında önemli teklif bileşeni olarak belirlenen kalemler olması gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda yapılan incelemede, idarece gönderilen aşırı düşük teklif açıklama yazılarından Hİ-01, Hİ-02, Hİ-03, Hİ-07, Hİ-15 ve Hİ-16 poz numaralı ana iş kalemlerinin açıklanılmasının istenildiği, ihale konusu iş kapsamında yer alan diğer iş kalemlerine yönelik olarak isteklilerce açıklama sunulmasına gerek bulunmadığının anlaşıldığı, başvuru sahibi istekli tarafından incelenen iddia kapsamında belirtilen Hİ-04, Hİ-05,

Hİ-06, Hİ-18 ve Hİ-19 poz numaralı iş kalemlerinin ise idarece açıklanılması istenilen önemli teklif bileşeni olarak belirlenmediği, bu nedenle söz konusu iş kalemlerine ilişkin iddiaların yerinde olmadığı anlaşılmıştır.

İsteklilerce aşırı düşük teklif açıklaması yapılmasının temel amacınının, teklif fiyatınının diğer tekliflere ve yaklaşık maliyete göre aşırı düşük olmasına yol açan hususların idarece teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenler üzerinden, yapım yönteminin ekonomik olması veya seçilen teknik çözümler ile kullanılan avantajlı koşulların yazılı olarak ortaya konulması olduğu, bu doğrultuda yalnızca idarece gönderilen sorgulama yazısı ve ekinde yer alan hususlara yönelik açıklama yapılması ve açıklamalara ilişkin dayanak oluşturan belgelerin sunulması gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamaları incelendiğinde, açıklanması istenilen 6 iş kalemi için idarece verilen analizler ile buna dayanak teşkil eden açıklayıcı belgelerin sunulduğu görülmüştür.

Başvuru sahibinin iddiasında yer verdiği "0 PVC" malzemesinin açıklama istenilen iş kalemlerinden;

– Hİ-01 poz numaralı ana iş kaleminde ÖZEL 1 poz numaralı "Ø110 mm Anma Çaplı 0 PVC (Yumuşak Esnek PVC)10pn Basınç Dayanımlı Geçme Muflu Borular" analiz girdisi olarak yer aldığı,

– Hİ-02 poz numaralı ana iş kaleminde ÖZEL 3 poz numaralı “Ø160mm Anma Çaplı 0 PVC (Yumuşak Esnek PVC)10pn Basınç Dayanımlı Geçme Muflu Borular” analiz girdisi olarak yer aldığı,

– Hİ-03 poz numaralı ana iş kaleminde ÖZEL 4 poz numaralı “Ø200mm Anma Çaplı 0 PVC (Yumuşak Esnek PVC)10pn Basınç Dayanımlı Geçme Muflu Borular” analiz girdisi olarak yer aldığı,

Ayrıca “Çelik boru” malzemesinin ise açıklama istenilen iş kalemlerinden Hİ-07 poz numaralı ana iş kaleminde ÖZEL 8 poz numaralı “Düz Spiral Kaynaklı Çelik Boru 20” Dış Çap 508/5,6 İçi Solvensiz Epoksi Kaplamalı Dışı Polietilen Kaplı Boru Temini” analiz girdisi olarak yer aldığı görülmüştür.

İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından söz konusu ÖZEL 1, ÖZEL 3 ve ÖZEL 4 poz numaralı analiz girdileri için üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulduğu, söz konusu fiyat tekliflerinin üzerinde “yukarıda bilgileri verilen (İhale Kayıt No ve Adı) işe ait ihale dokümanında yer alan bilgi ve belgeler (Projeler – Mahal Listesi – Teknik Şartnameler – Birim Fiyat Tarifeleri – Malzemeye ait özel teknik şartnameler) incelenerek bu bilgi ve belgelerde belirtilen özellik ve niteliklerde aşağıda bilgileri yazılan malzemeye ait firmamız tarafından hazırlanan fiyat teklifimiz şu şekildedir.” ifadelerinin yer aldığı, fiyat tekliflerinin KDV ve nakliye gideri hariç verildiğinin anlaşıldığı, ayrıca fiyat tekliflerinde Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.13.1'inci maddesi uyarınca bulunması gereken meslek mensubu beyanı, meslek mensubuna SMMM Nihat BOZGAN'a ait imza ve kaşe ile iletişim bilgilerinin yer aldığı görülmüştür.

İnceleme kapsamında 30.10.2020 tarihli ve 2020/15945 sayılı yazı ile ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından sunulan yukarıda bahsi geçen ÖZEL 1, ÖZEL 3 ve ÖZEL 4 poz numaralı analiz girdilerine ait fiyat tekliflerine dayanak oluşturan Satış Tutarı Tespit Tutanakları (Ek-0.6) ve tutanakların dayanağını oluşturan bu malzemelerin alış/satış faturaları ilgili meslek mensubundan istenilmiştir.

Söz konusu fiyat tekliflerini imzalayıp kaşeleyen SMMM Nihat Bozgan tarafından gönderilen ve 09.11.2020 tarihinde Kurum kayıtlarına alınan cevabi yazıda "... ÖZEL 1 poz numaralı Ø110 mm Anma Çaplı 0 PVC 10pn Basınç Dayanımlı Geçme Muflu Boru ilgili firmanın kayıtlarında mevcut olup alış faturası ekte sunulmuştur. Diğer iki ürün ise ilgili firma tarafından (34*****- Ahmet Hekimoğlu) fabrikadan siparişi verilmiş ancak COVID19 pandemi sürecinden dolayı ürünlerin teslimatı yapılamamıştır." ifadelerine yer verildiği ve söz konusu yazı ekinde ise yalnızca "TBS APOLLO (KREM) GM-C 110/10 MH=6" isimli mala ait bir adet faturanın sunulduğu görülmüştür.

Yukarıda yer verilen Tebliğ'in 79.2.2.1 maddesinde isteklilerin aşırı düşük olarak tespit edilen tekliflerini açıklama yöntemleri arasında üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin bulunduğu, üçüncü kişiden fiyat teklifi alınarak açıklama yönteminin kullanılması durumunda üçüncü kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından maliyet tespit tutanağı veya satış tutarı tespit tutanağının düzenleneceği, tutanakların meslek mensubu tarafından muhafaza edileceği ve fiyat teklifinin ekinde idareye verilmeyeceği, ancak idare veya Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde bu

tutanakların meslek mensubundan istenebileceği; ayrıca meslek mensubunun üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanın ve emsal bedel beyanı ile Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumlu olduğu düzenlenmiştir.

Meslek mensubundan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesinin (b) bendinde yer alan yer alan "Kurum, görevlerinin yerine getirilmesinde resmi ve özel bütün kurum, kuruluş ve kişilerden belge, bilgi ve görüş isteyebilir. Belge, bilgi ve görüşlerin istenilen süre içinde verilmesi zorunludur." hükmü gereğince ÖZEL 1, ÖZEL 3 ve ÖZEL 4 poz numaralı analiz girdileri için "Aksa Hırdavat (Ahmet Hekimoğlu)" tarafından verilen fiyat tekliflerine dayanak oluşturan Satış Tutarı Tespit Tutanaklarının ve söz konusu girdilerin alış / satış faturalarının istenildiği, ancak anılan fiyat tekliflerinde imza ve kaşesi yer alan Kurum tarafından istenilen üç adet girdiye ilişkin tutanakların ve faturaların gönderilmediği, dolayısıyla aktarılan Kanun maddesinde belirtilen zorunluluğa rağmen Kurum tarafından istenen belgeler süresi içerisinde gönderilmediğinden, söz konusu fiyat teklifine dayanak belgelerin hazırlanmadığı ve/veya bulunmadığı sonucuna varıldığından anılan isteklinin aşırı düşük teklif açıklamasının söz konusu nedenle mevzuata uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, yukarıda bahsi geçen her üç fiyat teklifini de imzalayıp kaşeleleyen meslek mensubunun SMMM Nihat BOZGAN olduğu, bu nedenle söz konusu meslek mensubu hakkında, meslek mensubu imza ve kaşesinin kötüye kullanılmasından dolayı gerekli incelemenin yapılması için TÜRMOB'a bildirimde bulunulması gerekmektedir.

Diğer taraftan ÖZEL 8 poz numaralı analiz girdisi için üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifinin sunulduğu söz konusu fiyat tekliflerinin üzerinde “yukarıda bilgileri verilen (İhale Kayıt No ve Adı) işe ait ihale dokümanında yer alan bilgi ve belgeler (Projeler – Mahal Listesi – Teknik Şartnameler – Birim Fiyat Tarifeleri – Malzemeye ait özel teknik şartnameler) incelenerek bu bilgi ve belgelerde belirtilen özellik ve niteliklerde aşağıda bilgileri yazılan malzemeye ait firmamız tarafından hazırlanan fiyat teklifimiz şu şekildedir.” ifadelerinin yer aldığı, fiyat tekliflerinin KDV ve nakliye gideri hariç verildiğinin anlaşıldığı; ayrıca anılan fiyat tekliflerinin ihale üzerinde bırakılan iş ortaklığı adına teklife konu alanda faaliyet gösterdiği anlaşılan firma tarafından düzenlendiği, fiyat tekliflerinde Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.13.1'inci maddesi uyarınca bulunması gereken meslek mensubu beyanı, meslek mensubuna ait imza ve kaşe ile iletişim bilgilerinin yer aldığı görülmüş olup, iddiada adı geçen çelik boru için yapılan açıklamaların bu haliyle mevzuata ve analiz formatına uygun olduğu anlaşılmıştır.

İşçilik giderlerine ilişkin olarak yapılan incelemede; açıklama istenilen altı ana iş kalemi kapsamında yer alan işçilik maliyetlerinin analizlerde bulunan bileşenler esas alınarak hesaplandığı ve söz konusu işçilik ücretlerinin 2020 yılı saatlik asgari ücretin (13,08 TL) altında olmadığı görüldüğünden başvuru sahibinin iddiasının uygun olmadığı anlaşılmıştır.

Ayrıca nakliyeye ilişkin olarak yapılan incelemede; idarenin analiz formatında Hİ-01, Hİ-02, Hİ-03, Hİ-07 ve Hİ-16 poz numaralı iş kalemlerinde nakliye girdisinin tanımının “Tüm Nakliyeler İşin %10'u” olarak yapıldığı, ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından anılan iş kalemlerine ilişkin

yapılan açıklamalarda söz konusu nakliye girdisinin birim fiyatının her bir analizi oluşturan nakliye hariç toplam tutarın %10'u alınarak hesaplandığı ve açıklama yapıldığı,

Hİ-15 poz numaralı iş kaleminde ise idarenin analiz formatında nakliye girdisinin tanımının "Bitüm Nakliyesi (394 km Zorluk Kats.

2)" olarak yapıldığı, idarece nakliye girdisinin formülünün "F = A x K x (0.0007 x M+0.01) x G" olarak verildiği ve formülde yer alan katsayıların analizde ayrıca belirtildiği, (A: Zorluk Katsayısı=2 , G: Taşınan Malzemenin Yoğunluğu=1ton/m3, K: Taşıt Katsayısı=380 ve M: Taşıma Mesafesi=394 km) ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından bitümün nakli için söz konusu formül ve katsayıların kullanılarak hesaplama yapıldığı ve açıklamalara aktarıldığı görüldüğünden nakliyeler için yapılan açıklamaların bu haliyle mevzuata ve analiz formatına uygun olduğu anlaşılmıştır.

Toplantı No	: 2020/052
Gündem No	: 42
Karar Tarihi	: 18.11.2020
Karar No	: 2020/UY.II-1896